



Crna Gora

Ministarstvo vanjskih poslova

Adresa: Stanka Dragojevića 2
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 416 338
fax: +382 20 225 702
www.mvp.gov.me

17. februar 2023.

INFORMACIJA

o Vanbudžetskom programu OEBS-a za podršku Ukrajini (*Support Programme for Ukraine - SPU*)

Nakon brutalne agresije Ruske Federacije na Ukrajinu 24. februara 2022, OEBS je pružao i nastavlja da pruža podršku Ukrajini, uprkos kontinuiranim opstrukcijama procesu donošenja odluka unutar Organizacije od strane RF. Posebno otežavajuću okolnost u situaciji izražene inflacije koja je evidentna ove i prethodne godine, predstavlja i činjenica da OEBS nema usvojen budžet za navedeni period, kao i da budžet Organizacije godinama funkcioniše na bazi nultog rasta. Budući da je izvjesno da ulazimo i u drugu godinu brutalne agresije RF na Ukrajinu, kao i da stanovništvo u Ukrajini u kontinuitetu suočeno sa najtežim izazovima koji dovode u pitanje egzistenciju i elementarna ljudska prava, postoji esencijalna potreba da se OEBS dodatno angažuje i pruži snažniju podršku Kijevu kako bi se pojačala otpornost i unaprijedila bezbjednosna, ekonomska, humanitarna i socijalna situacija i sprovođenje potrebnih reformi. Ovo je jedino moguće kroz vanbudžetsko doniranje, imajući u vidu da je konsenzus oko ovih aktivnosti, kao uostalom i oko budžeta, nemoguće postići.

Stoga je na inicijativu Poljske kao prošlogodišnjeg predsjedavajućeg OEBS-u, Sjeverne Makedonije kao aktuelnog, i generalne sekretarke OEBS-a Helge Šmit, krajem 2022. godine uspostavljen vanbudžetski program podrške Ukrajini (*Support Programme for Ukraine – SPU*).

Program za podršku Ukrajini je koncipiran kroz 23 projekta, usaglašenih sa ukrajinskim vlastima, pri čemu je 18 u potpunosti definisano, dok je pet u fazi razrade. Program je dosad podržan od strane 22 države učesnice OEBS-a, kao i EU, dok su najave da će ukupan broj država donatora biti oko 40 (očekuje se da se sve članice EU nađu među donatorima). Većina donatora finansijska sredstva opredjeljuje samom programu, a ne konkretnim projektima, što OEBS-u daje veću fleksibilnost za upravljanje programom i samim tim predstavlja opciju koju Organizacija preferira, budući da na ovaj način imaju mogućnost da sredstva usmjere u skladu sa potrebama projekata, kao i eventualnim zahtjevima Ukrajine. Postoji i druga opcija, a to je namjenska kontribucija za specifičan projekat.

Ukupan iznos do sada doniranih sredstava iznosi 11 miliona eura. Prema raspoloživim informacijama, minimalna kontribucija koja je do sada upućena iznosi 10 hiljada eura.

Ministarstvo vanjskih poslova cijeni da Crna Gora treba da se nađe na spisku donatora, jer se time šalje još jedna poruka o jasnoj i nedvosmislenoj podršci Ukrajini i spremnosti da učestvujemo u naporima koji imaju za cilj da se poboljša stanje u zemlji i olakša i zaštiti život civila. Takođe cijenimo da sredstva koja bi se opredjelila ne bi trebalo da budu manja od 10 hiljada eura, a ukoliko postoji prostor, bilo bi oportuno i da se uplati veći iznos od navedenog. Takođe predlažemo da se iznos donacije opredjeli samom programu a ne pojedinačnom projektu, da bi se ostavila fleksibilnost OEBS da, u saradnji sa ukrajinskim vlastima, procjeni koji su projekti i aktivnosti prioritetni u datom momentu.